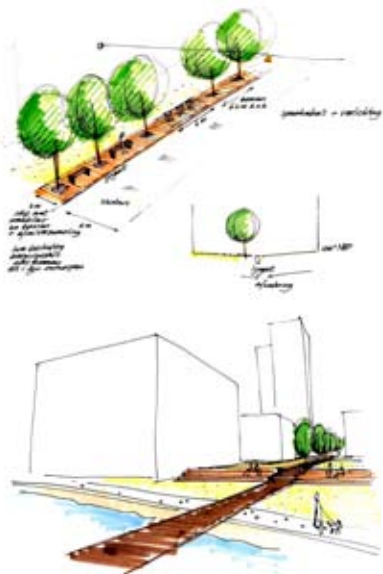

Dubbel parkeren ondergronds, autovrij wonen bovengronds

Ondergronds op twee niveaus parkeren en daarboven op maaiveldniveau en hoger wonen en werken in een autovrije omgeving. Alleen de vuilniswagen mag daar nog komen, verder is het 'rijk' exclusief voor voetgangers en fietsers. De uitwerking is te vinden in Haarlem en Leven op Daken is er bij betrokken.

Het voormalige Spaarneziekenhuisterrein in Haarlem wordt ontwikkeld tot een duurzame locatie voor wonen en werken. Monumentale panden zoals de Oranjerie, de Pastoorswoning, de Koepel, Lindenhoek, Vredenburg en het hoofdgebouw van het Spaarneziekenhuis: de Mariastichting blijven gehandhaafd als waardevolle en sfeerscheppende onderdelen binnen het plan.

De Architectuurcentrale en Faro Architecten zijn verantwoordelijk voor de architectuur van de nieuwbouw. De maaiveldinrichting wordt verzorgd door Hollandsgroen Tuin- en Landschapsarchitecten, een onderdeel van de Van der Tol Groep die tevens partner is in Leven op Daken. Het plan is een hoogstedelijke opgave die dankzij de ontwikkeling van een parkeergarage onder een flink deel van het gebied niet gedomineerd wordt door auto's. Sterker nog: deze locatie is ontworpen als voetgangersgebied en sluit aan op de sfeer en inrichting van het centrum van Haarlem dat op loopafstand ligt. Dat zijn mooie en nieuwsgierig makende woorden, afkomstig – toegegeven – uit de wervende brochure

voor het nieuwbouwproject dat we kort gezegd Mariastichting mogen noemen. De oude panden zoals het ziekenhuis zelf, gebouwd rond 1900 en nog net geen monument, blijven bestaan en worden verbouwd om te voldoen aan de huidige eisen des tijds. Minder mooie en minder oude gebouwen zoals de zusterflat en het ziekenhuislab zijn gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw. Dat zijn niet alleen eengezinswoningen, maar ook meerlaagse luxe appartementen en zelfs een hoge kantooflat.

Vrijwel alle woningen, appartementen en de kantooflat worden ontsloten vanuit de ondergrondse garage die onder een groot deel van het terrein ligt. De bewoners en gebruikers hebben dus de luxe om tot onder hun woning of werkplek te kunnen rijden en parkeren. Op het 'gewone maaiveld' is er niets van te merken dat daaronder een garage ligt. De unieke locatie van het gebied, gelegen tussen het Spaarne en het prachtige park de Haarlemmerhout, loopt namelijk naadloos over van gemeentebestration naar dak. Het hele dak heeft een pakket van ongeveer 50 centimeter

Kloosterdaktuin

grond of zand, maar pas bij de trappen richting het water is sprake van een merkbaar hoogteverschil. Onder één van de trappen is tevens de ventilatie van de parkeergarage gesitueerd: wellicht de enige plek in het gebied waar duidelijk wordt dat een deel van het gebied daktuin is.

Prachtige rode beuk

Centraal in het project rondom en tegenover de 'Koepel' (de kapel van het voormalige klooster annex ziekenhuis) – boven en onder de centrale 'zichts' dwars over het terrein – ligt het kloosterhof dat in de beleving van de ontwerpers vergelijkbare gevoelens moet oproepen als de Kleine Markt verderop in het centrum van Haarlem. Terzijde hiervan, maar niet ver hier vandaan, ligt de kloostertuin die opgezet is als een boomgaard aangepast aan de moderne tijden. Deze plek ligt deels op het maaiveld en deels op het dak en wordt gekenmerkt door een

ovaal pleintje met speelplekje. Om toch een eenheid te verkrijgen en de bomen de benodigde substraathoogte te geven zijn er bakken rond alle fruitbomen gemaakt, dus ook waar deze niet nodig zijn (lees: op het gewone maaiveld). De fruitbomen, halfstammen in plaats van hoogstammen in verband met diepte van de grond, staan allemaal in speciale bakken van zo'n 30 centimeter hoog. (30 centimeter boven maaiveld plus 50 centimeter substraat maakt 80 centimeter wortelruimte)

Al deze faciliteiten bevinden zich dus boven de parkeergarage daaronder. Om ook de geplande boom in het gras tegenover de kapel ruimte te geven om te groeien, is de grond hier nog eens 50 centimeter verhoogd. De rand om dit grasveld heen bestaat uit een betonnen rand, die tevens dienst doet als zitplek.

"Op deze plek stond altijd een prachtige rode beuk", weet Annemieke Langendoen van Hollands Groen Tuin- en Landschapsarchitecten, "en een dergelijke boom wilden we ook graag weer terugplaatsen. Als referentie naar vroeger, maar ook in relatie met de grote bomen in het park aan de overkant van de weg. Zo'n grote boom vereist een bepaalde diepte van de grondlaag. Door een verhoogd grasveld aan te leggen waar de boom in staat, en dit aan beide zijden van 'de strip' door te laten lopen, oogt het hof nu als één geheel. De betonnen rand van 50 centimeter hoogte die een stoere uitstraling heeft benadrukt de eenheid van het gebied."

Kloostergevoel

Om het concept van een kloosterterrein enigszins te benadrukken, zijn de huizen rondom het kloosterhof voorzien van een opvallende overstek aan de dakrand. De luxe appartementen

langs het water van het Spaarne grenzen daarentegen aan een stenige kade, om zo het vertoeven aan het water en het 'watergevoel' van de bewoners te versterken. Ook heeft Langendoen om de doorgaande weg die het project dwars doorsnijdt te verlevendigen, is de weg aan één kant voorzien van een gekleurde verharding (betonplaten) met vijf verschillende kleuren. Deze gekleurde strip is straks ook vanuit de hoge flat nog een duidelijk element dat het belangrijkste thema van dit gebied benadrukt: de verbinding tussen water en park.

Voor de overige bestrating is gekozen om één soort gebakken klinkers van het door Hollands Groen uitgekozen 'mengsel Mariastichting' toe te passen, en niets anders. Die klinkers passen goed in wat Langendoen noemt "een groen terrein waar ook de afscheidingen groen zijn en waar schuttingen ontbreken".

L

Er is maar één plek waar mensen misschien zullen merken dat ze op een daktuin lopen

